

Menig gast van Theo en Annemarieke Hendriks roemt het fraaie uitzicht op villa De Valkenberg. De voorkant van hun woning aan de Havelandseweg net buiten Rheden is inderdaad de hemel, erkennen ze. „Maar de achterkant is de hel.”

Vijf hele meters scheiden de bijkeuken van hun twee-onder-een-kapwoning van het dubbele spoor van de IJssellijn. Ze zijn een ‘zwaar geval’ als het om geluids- en trillingsoverlast gaat. Maar de isolatiebrigade die al zeker tien jaar is beloofd om hun huis te wapenen, heeft de familie Hendriks nog niet bezocht.

Ze zijn bij lange na niet de enige.

Het geduld van de inwoners van Rheden wordt wel heel erg op de proef gesteld. Zo’n 250 huizen langs het spoor in en rond het dorp komen in aanmerking voor <CF4061>gevelsanering</CF>, zoals de ambtelijke benaming luidt.

Die vaststelling is van zeker tien jaar geleden, het moment dat het kabinet de noordtak van de Betuwelijn afschoot en er dus meer goederentreinen te verwachten vielen op de spoorlijn door Rheden. Maar slechts een handjevol huizen is daadwerkelijk gewapend tegen de storm die al jaren wordt verwacht.

Het wachten maakt zenuwachtig, zegt Alex Berendsen. Hij en zijn vrouw Bea kochten dik twintig jaar geleden bewust hun woning aan de Parallelweg, vlakbij het centrum van het dorp. „Wonen aan het spoor, tien tot twaalf treinen per uur, dat vinden wij niks erg.”

Toen al gingen de geluiden over subsidie voor isolatie van je huis, stelt de Rhedenaar. Berendsen besloot de bovenverdieping vast op eigen kosten te voorzien van dubbel glas. „De vorige bewoners hadden op de begane grond al het een en ander gedaan.” Hij wijst op een keukenraam dat niet meer open kan.

De families Berendsen en Hendriks zaten in 1999 samen op het spoor in Velp om de sanering van hun huizen af te dwingen. „Netelenbos zei: „Reken erop dat er tot twintig goederentreinen per dag langs gaan komen. Maar we isoleren alle huizen.”

Berendsen wachtte rustig af. „Toen ik wist dat ze in De Steeg bezig waren, heb ik de gemeente gebeld. ‘Wanneer beginnen jullie hier?’, heb ik gevraagd. ‘Maar meneer, we gaan verder in Velp’.” Goedbeschouwd wacht hij dus al twintig jaar op isolatie, stelt de Rhedenaar nuchter vast. Wat die inhoudt, is al evenzeer gissen. „Gaaf het om ramen of ook de pui of het dak? Ik weet het niet. De informatievoorziening is minimaal.”

Recente berichten over plannen om het aantal goederentreinen op de lijn verder op te schroeven tot zeventig of misschien wel honderd per dag voeden de onrust in het dorp. Want van die goederentreinen liggen ze in Rheden letterlijk wakker.

Hendriks: „Ze zijn nu bezig met metingen voor overlast door de Sprinter. Er zullen best aanwonenden zijn die daar mee zitten. Maar geloof me: het is een zomerbrandje vergeleken met de orkaan van een goederentrein.”

Als zo’n bakbeest van vijfhonderd meter lang voorbyschuift, lig je te trillen in je bed, zeggen beide aanwonenden. Berendsen: „Mijn dochter ligt op zolder, ze wordt er wakker van.” Ze vrezen voor schade aan hun woning. Hendriks: „We hebben scheuren en die zijn de afgelopen jaren alleen maar groter geworden. En dat komt echt door die goederentreinen.”

Beide families lagen tien jaar geleden op het spoor in Velp om te protesteren tegen het afblazen van de Noordtak. Ze leven nog altijd tussen hoop en vrees. „Die isolatie is leuk”, zegt Hendriks. „Maar uiteindelijk gaat het daar niet om. De kern is dat je niet gevangen wil zijn in je eigen huis. Over buiten zitten hebben we het al helemaal niet.”

‘Honderd goederentreinen, dat is te absurd’, horen ze vaak. De familie Hendriks is allang niet meer gerust op een goede afloop. „Annemarieke Hendriks: „Wij weten dat het er echt van gaat komen.” De enige kans is de nuloptie, meent Theo. „Wie dat niet nasteeft, heeft eigenlijk al verloren.”